

življe, predložiti črtež nove postave, po kateri se ubožnim ljudem, ki bi imeli vplačevati vojaške takse po 1 ali 2 gld. na leto, ta popolnem odpusti; le kdor ima letnih dohodkov 450 fl. in više, naj plačuje po 3 gld., če pa 4000 gld. naj se mu naračuni 100 gld. in dalje naprej od vsakih 1000 gld. primeroma več.

Tako se prizaneslo ubožnim ljudem, županstva in glavarstva znebijo se mnogih pisarij in sitnob, bogataši se pa trdneje pritegnejo k plačevanju in vojaška taksa bode dajala več dohodkov, kakor dosedaj.

Resolucijo je državni zbor vsprejel in izročil proračunskemu odseku, naj o njej se posvetuje in zbornici poroča. Kakšen bode uspeh, o tem Vam bodem, ako Bog da, drugokrat imel čast poročati.

Praktični pouk v kmetijstvu.

(Konec.)

Vlada potrebsčine kmetijstva vedno bolj uvažava. Med drugim tudi skrbi, da imajo kmetovalci priliko se spoznati z napredkom v kmetijstvu. Obilo kmetijskih šol v ta namen vspešno deluje. Število rednih učencev, ki zamorejo take šole obiskovati je pa primeroma vedno le majhno. Da se to število pomnoži, so se na teh šolah tudi še osnovali posebni potrebam primerno prirojeni tečaji, kateri le malo časa trajajo in take večjemu številu obiskanje omogočijo. Toda tudi teh tečajev ni mnogoče vsacemu obiskati, zato je kaj koristno, da se priredijo tečaji tudi v posameznih občinah. Popotni učitelji imajo nalogo, da po zavodih in drugod nabrane, dobro prebavljene skušnje kot načela ljudstvu priporočajo. Ti imajo šolo povsod, kjer najdejo nekaj slušateljev. V področje njih delovanja pa tudi spada praktični pouk, da v posameznih krajih tečaje za to ali ono gospodarstveno podjetje vodijo.

Kako se pa naj taki tečaji vredijo? Za to naj občine ali društva itd. (za pomladanske tečaje vsaj do 15. februarja) pismo izrazijo centralnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Gradcu, ali pa dolnji Štajer bolje neposredno ravnateljstvu vinarske in sadjarske šole v Mariboru, željo za take tečaje, bodi-si z ozirom na sadje ali trtorejo ali na porabo sadja in kletarstva. Nadalje jim je skrbeti, da se ljudstvo teh tečajev primerno vdeleži, da se to torej o pravem času razglasi. Ker je za praktični poduk tudi primeren predmet potreben, ki omogoči, da se zamorejo razna dela izvrševati, je treba tudi za ta skrbeti. Tako je n. pr. za tečaj o sadjereji potreben sadonosnik, kjer se drevje sadi, obrezuje in druga dela opravljajo ali za trtorejo rozge, zemljišče za trtnico, vinograd, kamor se trte sadijo, za kletarstvo posoda, klet itd. Tudi so potrebne za take tečaje delavne moči, ki delo izvršujejo. Dobro je torej, da daje občina podpore (dnino) za vdeležence, ki hočejo za čas tečaja delo resnično izvrševati, tako da celi dan pri tem ostanejo. Za to se naj izberejo marljivi ljudje, ki kažejo dovolj zanimanja in se dajo sploh v občini kot dobri delavci porabiti. Kar se o tej priliki naučijo, je v korist cele občine, kajti tisti, kateri bode dal tam drevje saditi ali jim bode kako drugo delo izročil, bode gotovo vidno korist imel. Število taci delavcev, ki celi dan pod navodom voditelja tečaja delajo in katere občine ali zasebnik plačuje, naj bode poljubno. Njih dnina se bode že v dovršenem delu izplačala. Razun teh naj bi pa prišlo že obilo družih poslušalcev, oziroma gledalcev.

Kar se tiče za take demonstracije določenih predmetov n. pr. sadonosnikov itd., bode tudi po umnih načelih izvrševano delo tudi le njim v korist, radi česar naj bi umni posestnik z veseljem take predmete v občo korist pa tudi v neposredno lastno korist prepustil. O tej priliki bi se zamogla tudi občinska zemljišča vrejevati n. pr. z drevjem obsajati ali obstoječi nasadi n. pr. drevesnice, trtnice, sadonosniki itd. vrejevati in negovati, pri tem bi se vrednost taci zemljišča, glavica občinskega premoženja le povišala. Taki tečaji so umno vpeljani, neposredno jako koristni in korist, ki po glavnem namenu za spoznanje ljudstva z napredkom odpade, bode tako rekoč zastoj. Stroškov za pouk nima občina čisto nič, kajti vse stroške za učitelja plača kmetijska družba.

Ako se okoli ozremo n. pr. po dolnji Štirski, vidimo obilokrat, da gledé števila sadnih dreves sadjereja v obče napreduje, da smo pa gledé negovanja še jako na slabem. Ni ga kraja, kjer bi bila sadjereja tako popolna kakor bi morala biti. Vkljub temu pa se poduku o kmetijstvu v mnogih krajih veliko manj pozornosti obrača, kakor bi to potrebno bilo. Na gornjem Štajerji se vsako leto obilo občin radi tečaj za negovanje sadja oglasi mej tem, ko se iz slovenskih pokrajin izrazi taci želja kaj redko. Kaj je tej indiferentnosti vzrok? Gotovo ne višja stopnja sadjereje, kajti vsak se tako skušen pameten kmetovalec se še vedno rad uči, a večinoma nam priče v naravi kažejo, da smo v tem še jako na slabem. Slabeje zanimanje ljudstva pa tudi ni pri njega bistrem umu mogoče. Samo da se možje, čijih čutna naloga je za občin blagor skrbeti, tudi za kmetijski poduk pobri-nejo, potem se bode kmetijstvo zboljšalo in pridelki pomnožili.

J. Belé.

Cerkvene zadeve.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Slov. Bistrici.

Tako tedaj je prvokrat zavihrala v naši Slovenski Bistrici slovenska zastava! Prvi meč prebodel je dozdaj na videz nemško sree našega mesta. S svojo navdušenostjo in slogu pri zadnjih volitvah za slovenjebistriški okrajni zastop pokazal je zopet celi okraj, da se je v njem narodno prepričanje vzbudilo in da lepo raste. Žalostno je torej bilo, da v celem našem okraju ni bilo nobenega središča za narodno življenje, nobenega društva. Ta žalost spremenila se je v nedeljo dne 8. t. m. pri velikí množici slovenskih naših narodnjakov v veliko veselje, ko se je ta dan ustanovila tukaj nam Slovencem prepotrebna in prekristna družba sv. Cirila in Metoda. Ustanovitev vršila se je prav slovesno. V praznično okinčani gostilni daleč znanega narodnjaka g. Petra Novaka zbrala se je hitro po sv. blagoslovu velika množica domačih in dalnjih kmetov. Že ko so zagledali na steni v slovenskih in cesarskih barvah pokriti križ, podobe sv. Cirila in Metoda, sv. očeta Leona XIII. cesarja Franca Jožefa, škofov: Slomška, dr. Napotnika in Strossmajerja, kazalo se je navdušenje na vseh obrazih. In ko so odlično zbrani celjski pevci, in z njimi združeni domači, zapeli nekatere krasne slovenske pesmi, je navdušenje bolj in bolj rastle. Jako pazljivo poslušali so vsi zbrani izvrstni govor g. dr. Urbana Lemeža, kateri je jako prepričevalno povdarjal potrebo verske in narodne vzgoje slovenskih otrok, razjasnil namen in potrebo družbe sv. Cirila in Metoda sploh in za naš okraj posebno. Z glasnim »živio« med in po govoru so vsi pričujoči potrjevali, da so vsi jednih mislij z govornikom. Slavá g. govorniku! Gosp. dr. Lemež je iz ljudstva in živi za slovensko ljudstvo. Ljubi kmetje, ako potrebujete

odvetniške pomoči, pri njem je gotovo najboljše in najlepše najdete. Ko so pevci zapeli »Slovenec sem«, začeli so se zapisavati udje in glejte, hitro se je zapisalo in vplačalo čez 110 udov, med njimi preč. g. dekan in načelnik okrajnega zastopa, Anton Hajšek kot pokrovitelj, 10 ustanovnikov, 90 letnikov, ostali kot podporniki. Udom razdelilo in razprodalo se je veliko družbenih knjig. Vidno razveseljen nad obilnim številom novih členov družbe, govoril je potem zastopnik glavne družbe v Ljubljani, g. dr. Jožef Vošnjak. Pokazal je na blagodejno delovanje družbe; posebno na mejah slovenskih dežel, katere so nekdanj tako daleč segale, pa po dobrem prizadevanju nemških in laških sovražnikov slovenskega naroda so se tako skrcile. Opominjal je, da naj z vso močjo branimo vsaj zdajšnjo našo domovino. Po tem govoru ni bilo navdušenja in »živio«-klicev konca. Slava mu, vrlemu narodnjaku, ki se je enkrat v tem kraju tako junško za narod in jezik boril. O da bi mi dobili zopet enkrat tako izvrstnega in narodnega zdravnika! Veliko hvale zasluži si tudi njegova ljubezniva hčerka gdn. Rozika, katera je tako lepo prednašala pesem »Naš narodni dom«. Iz pričujočih udov volil se je odbor in enoglasno so bili vsprejeti: za načelnika g. dr. U. Lemež, za namestnika Poličarski župnik č. g. J. Lenart. Za blagajnika g. Peter Novak, gostilničar, za namestnika g. Franc Sernee, trgovec z lesom. Za tajnika kaplan g. J. Tajek, za namestnika g. F. Pintar, jurist. Po volitvi se je posebno lepo zahvalil Poličarski č. gosp. župnik. Njegov govor je bil poln resnice, poln prepričanja, poln navdušenja. Posebno, ko je omenil, da so pravico slovenskega jezika najboljšje pripoznali sv. oče rimski papež, ko so razun latinskega in grškega, edino še v slovenskem jeziku dovolili opravljati najsvetejšo daritev — to je obudilo v vsakem pričujočem sveto hvaležnost in narodni ponos! Hvala mu, in vsem Poličancom, ki so se tako obilno udeležili. Gosp. govornik je končal z navdušenim »Slava« Nj. valičanstvu, presvitlему cesarju, kot zaščitniku šol in narodov. Iz več ko 100 src in grl zadonela je cesarska pesem. S tem se je skoneal oficijelni del, in še dolgo so hili udeleženci zbrani v jako veseli in prijetni zabavi, katero so posebno oživljali vrli celjski pevci. Slava njim! Posebno pripoznanje se spodobi tudi vrlim Makolčanom. Iz Makol so pristopili štirje ustanovniki in še več letnikov. Hvala tudi našemu nekdanjemu narodnemu mučencu p. dr. A. Brumentu iz Ptuja za to, da nas je od tako daleč počastil. Enako Mozirčanom za navdušene brzojavke! Naj še nekaj prav tolažljivega omenim, da se je tudi zborovanja udeležila večina mladih gg. učiteljev iz okolice. Slava! Da bi tudi mi v Slov. Bistrici več takih imeli. Škoda je, da je bila pot tako slaba in mraz tako hud, da premnogi, ki bi bili radi, niso mogli priti. Pa upamo, da bodo še pri priložnosti k društvu pristopili. Odbor jih bo vselej rad sprejemal. Veliko zasluge za tako lepi uspeh ima gotovo tudi g. gostilničar Peter Novak, ki je, kakor vselej, skrbel za izvrstno postrežbo in prav imenitno vinsko kapljico. Cela slovesnost gotovo ostane vsem pričujočim v najlepšem spominu, in pri enakih priložnostih brž, da se več udeležencev privabi. Vršilo se je vse v najboljšem redu, še razkričani bistriški, tako imenovani Nemci niso nikakošnih ovir delali. Še pred 10 ali 20 leti gotovo ne bi bilo tako šlo. Pa hvala Bogu, ali so pomrli, ali so se pomirili, ali so zaprti, ki so detetu slovenskemu po življenju stregli. Na zdar!

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Sv. Bolfank pri Bišu 25 fl., Podgorje 10 fl., Koprivnica 7 fl., Sv. Jurij v Slov. gor. 14 fl., Sv. Lovrenc na Dravskem polju 5 fl. 78 kr., Reichenburg 21 fl. 49 kr., Velika nedelja 14 fl. 26 kr., Ptuj 4 fl. 42 kr., Sv. Barbara v

Halozah 3 fl., Sv. Ropert nad Laskim 5 fl., Sv. Lenart v Slov. gor. 5 fl. 20 kr., Središče 10 fl. 21 kr., Sv. Nikolaj pri Ljutomeru 10 fl. 71 kr.

Gospodarske stvari.

Kainit, umetno gnojilo.

Glasom naznanila visokega ces. kr. ministerstva za poljedelstvo, bode se od 15. septembra 1892 počenši pri c. kr. oskrbništvu soline v Kaluszu, v Galiciji, prodajal mlet kainit, z zajamčeno držino 10% tov čistega kalija, loko magacina, nezatovorjen po 1 fl. za 100 kil gospodarjem, kateri imajo pravico za dobavo.

Kolka prosta naročila naj se naravnost imenovanemu oskrbništvu soline predložijo. Prosilci pa morajo pravico za dobavo izkazati s certifikatom, katerega dobijo pri dotičnem ces. kr. okrajnem glavarstvu na temelju s posestnimi polami izkazanega posestva. Dotičnik se pa mora v svoji vlogi na gori napomenjeno oskrbništvu zavezati, da dobljenega kainita ne bo uporabil za kaj druga, kakor samo kot gnojilo na lastnem posestvu, ter da tega gnojila ne bo oddajal, bodisi za plačilo, bodisi brezplačno, nikomur. Navedeni pogoji veljajo istotako za gospodarska društva.

»Kaj pa je to, kainit?« vprašal bode marsikateri izmed naših kmetov. To ter njega različno porabo razložiti, je namen naslednjih vrstic. Kainit je solnasta tvarina, ter mleta skoraj celo bela. Če nam pomanjkuje organskega, živinskega gnoja, moremo kainit rabiti kot pomožni gnoj. S tem pa ni rečeno, da bi nam kainit mogel živalski gnoj popolno in vselej nadomestiti! Živalskemu gnoju ostane tudi naprej prvo mesto med gnojili. Kainit in sploh vsa umetna gnojila, katerih imenitnejša gnojilna snov je kalij, služijo nam za gnojenje rastlin, katere potrebujejo v večji meri kalija. Ker pa imamo takih rastlin v poljedelstvu, na travnikih, v sadnem in zelenjadnem vrtu, ter v vinoreji, tedaj hočemo v naslednjem izpregovoriti nekoliko besedij

I. O gnojenju s kainitom

glede različnih rastlin. Za ozimino moremo s kainitom gnojiti, bodi-si na praho ali pa, ako imamo deteljo, fižol itd. za podoranje, podorjemo ob enem tudi na te raztreseni kainit. Za jarino je najbolje, da se kainit v jeseni pred setvo razstrese in podorje. Repa in krompir potrebuje, posebno tedaj v gnoju mnogo kalija, ako je bilo gnojenje z živalskim gnojem preslabo; tedaj se mora s kainitom pomagati, pa tudi v takem slučaju se naj kanit že nekaj časa pred sejanjem, oziroma pred sajenjem potrese!

S kainitom gnojiti dé razen že imenovanih še posebno dobro naslednjim rastlinam: zelju, lanu, detelji, sočivju, hmelju ter vinski trti. — Za travnike je najbolje, kainit v mešanico (kompost) dajati, in kot takega uporabiti. Isto velja za sadno drevje in za vinograde.

Ako imamo očiščen kainit (tisti, ki se dobiva v Kaluszu, in o katerem smo do sedaj govorili, se imenuje surovi kainit) smemo ga tresti k setvi, ne da bi škodil.

Znano je, da se pridelujejo gori imenovane kalilčne rastline v primeroma različni zemlji. Ker pa tudi glede na gnojenje s kainitom na korist tega gnojenja ni brez vpliva, kako je dotična zemlja sestavljena, zato naj še tudi

II. o zemlji,

katero nam je gnojiti s kainitom, izpregovorimo nekaj! Glede njenih osnovnih delov poznavamo za obdelovanje vrst zemlje, namreč prodnato, peščeno, glinasto, ilov-